

चौदण्डीगढी नगरपालिकाको २०८० को कार्यविधि नं.-२

चौदण्डीगढी नगरपालिका
बेल्टार, उदयपुर
कोशी प्रदेश
नगर राजपत्र

भाग -२

चौदण्डीगढी आधारभूत नगर अस्पताल संचालन तथा ब्यबस्थापन कार्यविधि, २०८०

(पहिलो संशोधन २०८१)

(कार्यविधि खण्ड)

स्वीकृत मिति : २०८० असार १०

(वर्ष-२०८० अंक १)

चौदण्डीगढी नगरपालिका
बेल्टार, उदयपुर
कोशी प्रदेश
नगर राजपत्र

भाग - २

(कार्यविधि-खण्ड)

चौदण्डीगढी आधारभूत नगर अस्पताल संचालन तथा ब्यबस्थापन कार्यविधि, २०८०

(पहिलो संशोधन २०८१)

चौदण्डीगढी नगरपालिकाको मिति २०८० असार १०
गतेको नगरसभाको निर्णयानुसार स्वीकृत भएको व्यहोरा

कालुमान लामा

नगर प्रमुख

चौदण्डीगढी आधारभूत नगर अस्पताल संचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०८०

प्रस्तावना

चौदण्डीगढी नगरपालिका भित्र स्वास्थ्य सेवाबाट कुनै पनि नागरिक बञ्चित हुने अवस्था आउन नदिन उपलब्ध स्रोत र साधनको समुचित प्रयोग गर्दै नेपालको संविधान २०७२ को धारा ५७ (४) को आधारमा स्थानीय तहलाई प्रत्याभूत गरेको स्वास्थ्य सम्बन्धी अधिकारलाई कार्यान्वयन गर्न, नगरपालिकाबाट उपलब्ध हुने आधारभूत स्वास्थ्य सेवा लगायतको स्वास्थ्य सेवालाई सहज, प्रभावकारी, व्यवस्थित र गुणस्तरीय बनाउन चनैदण्डीगढी नगरपालिकाले स्थापना गरेको आधारभूत नगर अस्पताल संचालन तथा व्यवस्थापन गर्न वाञ्छनीय भएकोले, चौदण्डीगढी नगरपालिकाको स्वास्थ्य सेवा ऐन २०८० को दफा ६५ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी चौदण्डीगढी नगरपालिकाले यो कार्यविधि बनाई लागु गरेको छ ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

(क) यो कार्यविधिको नाम चौदण्डीगढी नगरपालिकाको आधारभूत नगर अस्पताल संचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०८० रहेको छ ।

(ख) यो कार्यविधि नगर कार्यपालिकाबाट पारित भएको मितिदेखि लागु हुनेछ ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,-

(क) "अस्पताल" भन्नाले चौदण्डीगढी नगरपालिकाले संचालन गरेको आधारभूत नगर अस्पताललाई सम्झनु पर्छ ।

(ख) "अध्यक्ष" भन्नाले अस्पताल संचालन तथा व्यवस्थापन समितिको अध्यक्ष सम्झनु पर्छ ।

(ग) "प्रमुख" भन्नाले चौदण्डीगढी नगरपालिका नगर प्रमुखलाई सम्झनु पर्छ ।

- (घ) "उप प्रमुख " भन्नाले चौदण्डीगढी नगरपालिका उप-प्रमुखलाई सम्झनु पर्छ ।
- (ङ) "अस्पताल प्रमुख" भन्नाले अस्पतालमा कार्यरत चिकित्सकहरु मध्ये सबैभन्दा जेष्ठ कर्मचारी वा समितिले तोके बमोजिमको अस्पतालको प्रमुख भई काम गर्ने कर्मचारीलाई सम्झनु पर्छ ।
- (च) "कार्यपालिका" भन्नाले चौदण्डीगढी नगरपालिकाको नगर कार्यपालिका सम्झनु पर्छ ।
- (छ) "कार्यविधि" भन्नाले चौदण्डीगढी आधारभूत नगर अस्पताल संचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०८० सम्झनु पर्छ।
- (ज) "चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मी" भन्नाले स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न प्रचलित कानून बमोजिम सम्बन्धित परिषदबाट अनुमति प्राप्त व्यक्ति सम्झनु पर्छ ।
- (झ) "नगरपालिका" भन्नाले चौदण्डीगढी नगरपालिका सम्झनु पर्छ ।
- (ञ) "नगरपालिका क्षेत्र" भन्नाले चौदण्डीगढी नगरपालिकाको भूभाग सम्झनु पर्छ ।
- (ट) "समिति" भन्नाले दफा ३ बमोजिम गठित नगर अस्पताल संचालन तथा व्यवस्थापन समितिलाई सम्झनु पर्छ ।
- (ठ) "शाखा" भन्नाले नगरपालिकाको स्वास्थ्य शाखा सम्झनु पर्छ ।

परिच्छेद-२

अस्पताल व्यवस्थापन समितिको गठन तथा संचालन

३. समितिको गठन: (१) अस्पतालको संचालन तथा व्यवस्थापनको लागि देहाय बमोजिमको एक व्यवस्थापन समिति हुनेछ ।

- (क) नगर प्रमुख - अध्यक्ष
- (ख) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत . सदस्य
- (ग) सामाजिक विकास समिति संयोजक - सदस्य
- (घ) अस्पताल रहेको वडाको वडा अध्यक्ष वा अध्यक्षले वडा समितिका सदस्य मध्ये बाट सिफारिस गरेको १ जना - सदस्य
- (ङ) स्वास्थ्य क्षेत्रमा कृयाशिल उदयपुर जिल्ला भित्रको स्वास्थ्य क्षेत्रको विज्ञ मध्ये नगर प्रमुखले तोकेको कम्तिमा एक महिला सहित दुई जना - सदस्य

(च) नगर कार्यपालिकाले मनेनित गरेको उद्योग बाणिज्य संघ वा नेपाल रेडक्रस सेसाइटी वा अन्य संघ संस्थाका प्रतिनिधि - सदस्य

(छ) नगरपालिकाको स्वास्थ्य शाखा प्रमुख - सदस्य

(ज) अस्पताल प्रमुख - सदस्य-सचिव

(२) समितिले आवश्यकता अनुसार स्वास्थ्य क्षेत्रका विषय विज्ञ, जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीलाई बैठकमा आमन्त्रित गर्न सक्नेछ ।

४. योग्यता र पदावधि

(क) मनोनित सदस्यको योग्यता देहाय बमोजिम हुनेछ ।

(१) नैतिक पतन देखिने फौजदारी अभियोगमा कसुरदार ठहरी सजाय नभोगेको ।

(२) नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार वा स्थानीय सरकार वा अन्तरगतका कुनै संगठित संस्थासँग सम्बन्धित कुनै बेरुजु वा बाँकी बक्यैता नरहेको ।

(३) उच्च नैतिक चरित्र भएको तथा कालो सूचिमा नपरेको ।

(४) विदेशी राष्ट्रको नागरिकता वा अवासीय अनुमती नलिएको ।

समितिका मनोनित पदाधिकारीहरूको पदावधि नियुक्ति भएको मितिले तीन वर्षको हुनेछ ।

५. पद रिक्त हुने : निम्न अवस्थामा मनोनित सदस्यहरूको पद रिक्त हुनेछ;

(क) मृत्यु भएमा,

(ख) राजिनामा दिएमा,

(ग) बिना सुचना लगातार तीन पटक समितिको बैठकमा अनुपस्थित भएमा ।

(घ) फौजदारी अभियोग प्रमाणित भएमा ।

(ङ) स्वास्थ्य संस्थाको अहित हुने काम गरेको प्रमाणित भएमा ।

६. समितिको बैठक र संचालन विधि:

(१) समितिको बैठक अध्यक्षको निर्देशनमा सदस्य-सचिवले कम्तिमा दुई महिनाको एक पटक बोलाउनु पर्नेछ । तर, आवश्यकता अनुसार जुनसुकै अवस्थामा पनि बैठक बस्न सक्नेछ ।

(२) समितिका सदस्यहरूको मध्ये ५० प्रतिशत सदस्यको उपस्थिति भएमा बैठकको गणपुरक संख्या पुगेको मानिनेछ।

(३) समितिको निर्णय उपस्थित सदस्यहरूको बहुमतबाट हुनेछ। कुनै विषयमा मत विभाजन भई बराबर भएमा अध्यक्षले निर्णायक मत दिन पाउनेछन । तर, आमन्त्रित सदस्यले मतदानमा भाग लिन पाउने छैनन।

(४) समितिको बैठक अध्यक्षको अध्यक्षतामा बस्नेछ ।

(५) बैठकको निर्णय सदस्य-सचिवले प्रमाणित गर्नेछ ।

(६) व्यवस्थापन समितिको बैठक सम्बन्धी अन्य कार्यविधि समिति आफैले निर्धारण गर्नेछ ।

परिच्छेद-३

अस्पताल संचालक समितिका पदाधिकारीहरूका काम कर्तव्य र अधिकार

७. समितिका पदाधिकारीहरूका काम कर्तव्य र अधिकार

१. अध्यक्षको काम कर्तव्य अधिकार

(क) समितिको बैठक बोलाउन सदस्य-सचिवलाई निर्देशन दिने

(ख) समितिको बैठकको अध्यक्षता गर्ने

(ग) अस्पतालको दैनिक कार्यको रेखदेख गरी आवश्यकता अनुसारको निर्देशनहरू दिने

(घ) समितिका सदस्य-सचिव र अन्य सदस्यहरूलाई जिम्मेवारी तोकी काममा लगाउने

(ङ) समितिले तोकेको अन्य काम गर्ने गराउने

२. सदस्य-सचिवको काम कर्तव्य अधिकार

(क) अध्यक्षको निर्देशन अनुसार समितिको बैठक बोलाउने

(ख) अस्पताल व्यवस्थापन तथा संचालनसंग सम्बन्धित कार्यहरूको प्रतिवेदन तयार गर्ने

(ग) अस्पतालको व्यवस्थापकीय कार्यहरू गर्ने

(घ) समितिका अध्यक्षको निर्देशन अनुसार अस्पताल व्यवस्थापन तथा संचालन संग सम्बन्धित अन्य कार्यहरू गर्ने ।

द. संचालक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार: समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय वमोजिम हुनेछ ।

(क) नेपाल सरकारबाट जारी गरिएको आधारभुत स्वास्थ्य सेवा प्रवाह र न्यूनतम सेवा मापदण्ड कार्यान्वयनको सुनिश्चितता गराउने ।

(ख) अस्पतालबाट गुणस्तरीय, प्रभावकारी एवं दीगो सेवा प्रवाहको लागि स्वास्थ्य संस्थाको उन्नति र विकासको सन्दर्भमा आवश्यक नीति, योजना, कार्यक्रम तर्जुमा र निर्णय गरी कार्यान्वयन गर्ने, गराउने ।

(ग) अस्पतालको नियमित संचालन र व्यवस्थापनको लागि आवश्यक स्रोत साधन जुटाउन पहल गर्ने, वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तयार गर्ने ।

(घ) अस्पतालबाट प्रवाह भएका सेवाहरूको नियमित अनुगमन र समीक्षा गरी सेवाको निरन्तर रूपमा गुणस्तर अभिवृद्धि गर्न आवश्यक निर्णय लिने ।

(ङ) स्वास्थ्य सेवा तथा सुबिधा सम्बन्धी राष्ट्रिय मापदण्ड कार्यान्वयनको सुनिश्चितताका लागि आवश्यक प्रवन्ध मिलाउने ।

(च) अस्पतालमा कार्यरत जनशक्तिको उपलब्धता, क्षमता विकास र एवं बृत्ती विकासको लागि आवश्यक कार्य गर्ने । अस्पतालको जनशक्तिको सेवा, शर्त, पारिश्रमिक र अन्य सुबिधाहरूका सम्बन्धमा कार्यपालिकालाई सिफारिस गर्ने ।

(छ) सर्वसुलभ र गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवाको पंहुच र उपलब्धता सुनिश्चित गराउनका लागि आवश्यक मानव स्रोत व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य गर्ने तथा सेवा प्रदायक र स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई सहज रूपमा कार्य गर्न अनुकूल तथा सुरक्षित वातावरण सिर्जना गर्ने र उच्च कार्य सम्पादनका लागि प्रोत्साहित गर्ने ।

(ज) स्वास्थ्य सेवाको पंहुच वाट वञ्चित स्थानीय समुदायलाई स्वास्थ्य सेवाको पहुँचको सुनिश्चितता गर्न आवश्यक कार्यहरू गर्ने ।

(झ) भगौल, अल्पसंख्यक, आदिवासी जनजाति, ज्येष्ठ नागरिक, विपन्न वर्ग, अपांगता भएका, बालबालिका, किशोर किशोरी, महिला समुह समेतलाई मध्येनजर राखी अस्पतालको प्राथमिकता र योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने ।

(ञ) स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रम, खोप कार्यक्रम, बाल स्वास्थ्य तथा मातृशिशु सुरक्षा कार्यक्रम जस्ता राष्ट्रिय अभियान तथा कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनको आवश्यक प्रवन्ध मिलाउने ।

(ट) अति विपन्न, असहाय तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई निशुल्क वा सहूलियतपूर्ण स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न आवश्यक प्रवन्ध मिलाउने ।

(ठ) अस्पतालको भौतिक सम्पत्तिको एकिन तथ्यांक अध्यावधिक गर्न एवं सम्पत्तिको संरक्षण तथा मर्मत संभारको व्यवस्थापन गर्ने ।

(ड) अस्पतालबाट दिईने सेवाको लक्ष्य अनुसार प्रगति भए नभएको अनुगमन गर्ने ।

(ढ) भौगोलिक कार्यक्षेत्र भित्रको स्वास्थ्य समस्या र आवश्यकताको विश्लेषण गरी तथ्यमा आधारित योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमन गर्ने ।

(ण) स्वास्थ्य सेवामा सुशासन जनसहभागिता र सामाजिक जवाफदेहिता सुनिश्चित गर्ने, सेवाग्राहीमैत्री स्वास्थ्य सेवालाई सुदृढीकरण गर्न सहयोग तथा सहजीकरण गर्ने ।

(त) विद्युतीय स्वास्थ्य सेवाको अवधारणा कार्यान्वयनका लागि नगरपालिका अन्तर्गतका नगरपालिका सामाजिक विकास समिति र स्वास्थ्य शाखासंग आवश्यक समन्वय गर्ने ।

(थ) अधिल्लो बैठकले गरेका निर्णयहरूको कार्यान्वयनको स्थितिबारे पुनरावलोकन गरी जनस्वास्थ्यका कार्यक्रम तथा स्वास्थ्य सेवा संचालन आदिमा आएका समस्या समाधान गर्न पहल गर्ने र समाधान हुन नसकेका समस्याहरू समाधानका लागि नगरपालिका तथा सम्बन्धित निकायलाई पठाउने ।

(द) अस्पतालले लिने सेवा शुल्क निर्धारण गर्नका लागि कार्यपालिकालाई सिफारिस गर्ने ।

(ध) अस्पतालको विकासका लागि आर्थिक तथा अन्य सहयोग जटाउन सम्बन्धित निकायहरूसँग आवश्यक समन्वय र सहकार्य गर्ने ।

(न) अस्पताल सञ्चालनको लागि नगरपालिकाले दिएका निर्देशनहरू र स्वीकृत कार्यक्रमको कार्यान्वयन गर्ने, गराउने ।

(प) अस्पतालबाट सेवा प्रवाहको क्रममा आएका गुनासोहरूको उचित सम्बोधन र व्यवस्थापन गर्ने।

(फ) अस्पतालको मासिक प्रगति प्रतिवेदन हरेक महिना एच. एम. आइ. एस. अनुसार तयार गरी डि. एच. आई. एस. २ मा तथ्याङ्क प्रविष्ट गर्ने ।

(ब) नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, जनस्वास्थ्य सेवा ऐन, स्थानीय स्वास्थ्य सेवा ऐन लगायत प्रचलित कानून र नीति बमोजिम स्वास्थ्य सम्बन्धी स्थानीय तहको एकल तथा साझा अधिकारहरू कार्यान्वयनका लागि व्यवस्थापन, समन्वय र सहयोग गर्ने ।

(भ) संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकारले चलाएका स्वास्थ्य सम्बन्धी कार्यक्रम तथा अभियानहरु।

(म) नगरपालिकाले तोके बमोजिमका अन्य कार्यहरु गर्ने ।

परिच्छेद -४

कोष तथा लेखा परीक्षण

९. अस्पतालको कोष:

(१) नगर अस्पताल संचालन तथा व्यवस्थापनका लागि देहाय बमोजिमका रकमहरु नगरपालिकाको विविध खर्च खातामा जम्मा हुनेछ ।

(क) नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त रकम ।

(ख) नगरपालिकाबाट प्राप्त रकम ।

(ग) अस्पतालको आम्दानीबाट प्राप्त रकम ।

(घ) कुनै व्यक्ति, स्वदेशी विदेशी दाता, गुठी वा संस्थाबाट प्राप्त रकम ।

(ङ) व्यवस्थापन समितिको पहलबाट प्राप्त रकम ।

(च) अस्पतालले संचालन गरेको सेवा वापत प्राप्त रकम ।

(छ) वैदेशिक अनुदान, संघ संस्था वा व्यक्तित्वबाट प्राप्त अनुदान वा सहयोग रकम ।

(ज) फार्मसी संचालन, एम्बुलेन्स संचालन र अन्य स्रोतबाट प्राप्त रकम ।

(झ) स्वास्थ्य बीमाबाट प्राप्त रकम ।

(२) उपनियम (१) को खण्ड (छ) बमोजिमको रकम प्राप्त गर्नु अगाडि प्रचलित कानून बमोजिम स्वीकृति लिनुपर्नेछ ।

(३) समितिले अस्पतालको नियमित स्वास्थ्य सेवा प्रवाह र जनस्वास्थ्यका प्रचलित मापदण्ड एवं मूल्यमान्यता प्रतिकूल नहुने कुराको सुनिश्चित गरी आन्तरिक स्रोत साधन व्यवस्थापन गर्न अस्पतालको भौतिक सम्पत्तिको सदुपयोग गर्न सक्नेछ ।

१०. कोष तथा खाता संचालन :

- (१) कोष तथा खाता संचालन अस्पताल संचालन तथा व्यवस्थापन समितिको निर्णय बमोजिम हुनेछ ।
- (२) यस कोषको बजेट विनियोजन तथा बाँडफाँड नगर अस्पताल संचालन तथा व्यवस्थापन समितिको निर्णय बमोजिम हुनेछ ।
- (३) समितिको निर्णय बमोजिमको बजेट विनियोजन तथा बाँडफाँड बमोजिम बजेटको खर्च समितिको खाताबाट हुनेछ ।
- (४) यस कोषको खाता संचालन तथा व्यवस्थापन प्रमुख अस्पताल व्यवस्थापक वा समितिले निर्णय गरी तोकेको कमर्चारी र स्वास्थ्य शाखा प्रमुखको संयुक्त दस्तखतमा संचालन हुनेछ ।
- (५) नगरअस्पतालमा दफा ९, बमोजिम प्राप्त हुने आय र राजश्व प्रचलित कानून बमोजिम संकलन गर्नुपर्नेछ ।
- (६) अस्पतालको आयव्ययको लेखा नेपाल सरकारले अपनाएको ढाँचा बमोजिम हुनेछ ।
- (७) अस्पतालको आम्दनी र खर्चको अभिलेख, आम्दनी र खर्च सम्बन्धी कार्यविधि, लेखाको अभिलेखको सिद्धान्त, आर्थिक विवरण तयारी, सम्पत्तिको अभिलेख तथा जिन्सी व्यवस्थापन, आयव्यय तथा सम्पत्तिको विवरण तयारी, आन्तरिक लेखापरीक्षणको सिद्धान्त, बेरुजु अभिलेख, बेरुजु फर्स्यौट लगायतका विषयहरू प्रचलित आर्थिक कार्यविधि सम्बन्धी कानून बमोजिम हुनेछ।
- (९) अस्पताललाई आवश्यक पर्ने निर्माण, मालसामान, परामर्श सेवा र अन्य सेवाको खरिद सम्बन्धी व्यवस्था र खरिद प्रक्रिया सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ र सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ तथा प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।
- (१०) यो कार्यविधि प्रारम्भ हुनुभन्दा अगाडि नगर अस्पताल व्यवस्थापन तथा संचालन कार्यविधि २०७८ बमोजिम संचालित नगर अस्पतालको सम्पूर्ण चल, अचल, आर्थिक, भौतिक एबम प्रशासनिक सम्पूर्ण विवरणहरू यो कार्यविधि बमोजिम आधारभूत नगर अस्पतालको हुनेछ र उक्त अस्पताल व्यवस्थापन समितिको नामको बैंक खातामा जम्मा भएको सम्पूर्ण रकम उक्त समितिले नगरपालिकाको विविध खर्च खातामा जम्मा गर्नुपर्नेछ ।

११.लेखापरीक्षण :

(१) अस्पताल व्यवस्थापन समितिले तोकिए बमोजिम अस्पतालको आयव्ययको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कायम गर्नेछ ।

(२) आन्तरिक लेखापरीक्षण नगरपालिकाको आन्तरिक लेखा परीक्षण शाखाबाट हुनेछ ।

(३) समितिको अन्तिम लेखापरीक्षण दतारवाला स्वतन्त्र लेखापरीक्षक बाट हुनेछ ।

१२. बैठक भत्ता : समितिका सदस्यहरूको बैठक भत्ता तथा बैठक सम्बन्धि अन्य खर्च नगरपालिकाको आर्थिक नियमावली बमोजिम नगर कार्यपालिकाले तोके बमोजिम हुनेछ

१३. सेवाशुल्क सम्बन्धि व्यवस्था : अस्पतालबाट प्रदान गरिने सेवाको आवश्यक शुल्क समितिको सिफारिसमा कार्यपालिकाले निर्णय गरे बमोजिम हुनेछ । तर, निशुल्क भनि तोकिएका सेवाको शुल्क लिन पाइनेछैन ।

परिच्छेद-५

जनशक्ति, औषधि तथा उपकरणको व्यवस्थापन

१४. कर्मचारी व्यवस्थापन: (१) अस्पतालमा नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र नगरपालिकाले दरबन्दी निर्धारण गरे अनुसारको देहाय बमोजिमका कर्मचारीको व्यवस्था हुनेछ ।

(क) स्थायी-नेपाल सरकारको स्वास्थ्य सेवाबाट समायोजन भइ आएका जनशक्ति र लोकसेवाबाट पदपूर्ति हुने स्थायी जनशक्ति

(ख) करार सेवामा भर्ना गरिएका जनशक्ति

(ग) अभ्यासकर्ता- छात्रवृत्ति प्राप्त गरी अध्ययनरत विद्यार्थीहरूले अनिवार्य सेवा गर्नुपर्ने जनशक्ति तथा पूर्ण वा आंशिक रूपमा नगरपालिकाको सहयोग प्राप्त गरी छात्रवृत्तिमा अध्ययन गरेका विद्यार्थी

(घ) विषय विज्ञको रूपमा वैतनिक वा अवैतनिक स्वच्छिक सेवा उपलब्ध गराएका व्यक्तिहरू

(ङ) विभिन्न शैक्षिक सस्थाहरूबाट इन्टर्नसिप (OJT) विद्यार्थीहरू

(२) अस्पतालको सेवा प्रवाह उपदफा (१) बमोजिमको कर्मचारीबाट गराउन अपुग भएमा अस्पतालले समितिको सिफारिशमा नगरपालिकाको स्वीकृति लिई आफ्नै स्रोतबाट आर्थिक व्यवस्थापन गर्नेगरी सेवा करारमा थप कर्मचारी नियुक्ति गर्न सक्नेछ ।

(३) सेवा करार वा करार सेवामा कर्मचारी नियुक्ति गर्दा दरबन्दी स्वीकृत गराइ खला प्रतिस्पर्धात्मक पद्धति अनुरूप प्रचलित कानून बमोजिमको कार्यविधि अपनाउनु पर्नेछ ।

(४) अस्पतालमा कार्यरत रहेका उपदफा (२) बमोजिमका कर्मचारीहरूको सेवाशर्त र सुविधा प्रचलित श्रम ऐन प्रतिकूल नहुने गरी समितिले निर्धारण गर्नेछ ।

(५) यो कार्यविधि प्रारम्भ हुँदाका वखत अस्पतालमा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई व्यवस्थापन समितिले आर्थिक सक्षमता भएको अवस्थामा प्रोत्साहन स्वरूप थप सुविधाको व्यवस्था गर्न सक्नेछ ।

(६) नियमित बाहेक आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने स्वास्थ्यकर्मीलाई समितिले निर्णय गरी थप सुविधा उपलब्ध गराउन सक्नेछ ।

(७) कार्यपालिकाले व्यवस्थापन समितिको सिफारिसमा जनशक्तिको दरबन्दी संशोधन गर्न सक्नेछ ।

(८) कार्यपालिकाले अस्पताललाई आवश्यक पर्ने जनशक्तिको भर्ना र छनौट गरी अस्पताललाई सिफारिस गर्नेछ ।

(९) कार्यालय प्रमुखको रूपमा अस्पताल प्रमुखले कार्य गर्नेछ ।

(१०) समितिले जनशक्तिको क्षमता अभिवृद्धिको लागि आवश्यकता अनुसार तालिम तथा प्रशिक्षणको व्यवस्थापन गराउनेछ ।

(११) समितिले अस्पताल मार्फत विशेषज्ञ सेवा प्रदान गर्दा आवश्यक जनशक्ति अपुग भएमा कार्यपालिकाको स्वीकृतिमा जनशक्ति व्यवस्थापन गर्नेछ ।

(१२) समितिले नगरपालिका संग समन्वय गरी सरकारी, निजी तथा गैरसरकारी स्वास्थ्य संस्था संगको साझादोरीमा सेवा करार मार्फत पनि जनशक्ति व्यवस्थापन गर्न सक्नेछ ।

(१३) अस्पताललाई व्यवस्थित गर्न नगर कार्यपालिकाको निर्णय बमोजिम समितिले स्वास्थ्य सम्बन्धि विज्ञलाई अस्पताल व्यवस्थापकको रूपमा नियुक्त गर्न सक्नेछ । यसरी नियुक्त हुने विज्ञको योग्यता , सेवा सुविधा र करार अवधि समितिले तोकेबमोजिम हुनेछ । निजले अस्पताल प्रमुख भै काम गर्नेछ ।

१५. अभ्यासकर्ता (OJT)सम्बन्धी व्यवस्था:

अस्पतालमा स्वास्थ्य सेवा प्रवाह नियमित र प्रभावकारी बनाउन थप जनशक्ति आवश्यक भएमा नेपाल सरकारको छात्रवृत्तिमा अध्ययन गरेका विद्यार्थी तथा न्यूनतम शैक्षिक योग्यतापुगी सम्बन्धित परिषदमा दर्ता भएका साथै अध्ययनरत विद्यार्थीहरूलाई अस्पतालले प्रचलित कानून बमोजिम अभ्यासकर्ताको रूपमा नियमानुसार काममा लगाउन सक्नेछ ।

१६. कर्मचारी तथा स्वास्थ्यकर्मिहरूको सम्पूर्ण सेवा सुविधा:

कर्मचारी तथा स्वास्थ्यकर्मिहरूको सम्पूर्ण सेवा, सुविधा अतिरिक्त समय, रात्रिकालिन सेवा तथा सट्टा विदा प्रचलित कानून बमोजिम तथा समितिले तोके बमोजिम हुनेछ ।

१७. अस्पताल प्रमुखको काम कर्तव्य र अधिकार:

(१) अस्पताल व्यवस्थापन समितिको अधिनमा रही नेपाल सरकारबाट जारी गरिएका आधारभूत स्वास्थ्य सेवा तथा आवश्यकता अनुसार विशेषज्ञ सेवा प्रवाह गर्न न्यूनतम सेवा मापदण्डलाई कार्यान्वयन गर्ने र अस्पतालको दैनिक सेवा सञ्चालन गर्ने ।

(२) अस्पताल सञ्चालनका लागि सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरूसँग समन्वय गर्ने ।

(३) अस्पताल सञ्चालनका लागि वार्षिक बजेट, कार्यक्रम तयार गरी नगर कार्यपालिकामा पेश गर्ने ।

(४) अस्पतालको गुणस्तर कायम राख्न, क्षमता अभिवृद्धि गर्न, स्तर उन्नति गर्न तथा अन्य आवश्यक कार्यहरू गर्न समितिले तोके बमोजिम काम गर्ने।

(५) अस्पतालको कार्यालय प्रमुख भई कामकाज गर्ने ।

१९. फार्मसी संचालन गर्ने:

(१) निःशुल्क औषधि वितरण तथा अस्पतालमा आवश्यक औषधि विक्री वितरण गर्न अस्पतालले फार्मसी संचालन गर्नेछ ।

(२) फार्मसी मार्फत विक्री वितरण गर्ने औषधिको व्यवस्थापन अस्पतालले गर्नेछ ।

(३) फार्मसी संचालन सम्बन्धी अन्य व्यवस्था प्रचलित कानून र फार्मसी संचालन निर्देशिका बमोजिम हुनेछ ।

२०. एम्बुलेन्स संचालन

(१) नगरपालिकाको आफ्नो स्रोत, अस्पतालको स्रोत वा अन्य संघ संस्थाको सहयोग र साझदारीमा एम्बुलेन्स सेवा संचालन गर्न सक्नेछ ।

(२) एम्बुलेन्स संचालन सम्बन्धी व्यवस्था एम्बुलेन्स सेवा संचालन निर्देशिका बमोजिम हुनेछ ।

२१. आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा व्यवस्थापन:

१) अस्पतालले २४ सै घन्टा आकस्मिक सेवा प्रदान गर्नुपर्नेछ ।

(२) अस्पतालमा संभव उपचार तत्काल गरी थप उपचार आवश्यक भएमा उपयुक्त स्वास्थ्य संस्थामा प्रेषण गर्नुपर्नेछ ।

(३) अस्पतालले प्रदान गर्ने आकस्मिक स्वास्थ्य सेवाको विवरण, सम्बन्धित स्वास्थ्यकर्मीको जिम्मेवारी र कर्तव्य समेत खुल्नेगरी आकस्मिक उपचार कक्षमा सवैले देखे ठाउँमा राख्नुपर्नेछ ।

(४) अस्पतालले प्रदान गरेको सेवामध्ये आधारभूत स्वास्थ्य सेवाभित्र पर्ने आकस्मिक उपचार निःशुल्क उपलब्ध गराउनु पर्नेछ र आधारभूत सेवा बाहेकका आकस्मिक उपचारको खर्चको व्यवस्थापन स्वास्थ्य बीमा भएको हकमा सोही बीमाबाट र बीमा नभएको वा बीमा रकमले नपुगेको अवस्थामा सम्बन्धित व्यक्ति, निजको अभिभावक, परिवारका सदस्य, संरक्षक वा संरक्षकत्व गरिरहेको व्यक्तिले व्यहोर्नु पर्नेछ ।

(५) अस्पतालमा कसैलाई पनि आकस्मिक उपचार सेवाबाट वञ्चित गरिनेछैन । अति विपन्न, वेवारिसे, तत्काल संरक्षक र अभिभावक नभएका सेवाग्राहीलाई नगरपालिकाको आकस्मिक उपचार कोषबाट वा अन्य शिर्षकबाट खर्च व्यहोर्नेगरी आकस्मिक सेवा उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

२२. सेवा व्यवस्थापन:

(१) आधारभूत नगर अस्पतालमा प्रशासनिक कार्यालय, ओ.पि.डी., प्रयोगशाला, वार्डहरू, इमेजिङ कक्ष, सल्यक्रिया कक्ष, आकस्मिक कक्ष, फार्मसी, क्यान्टिन, सोधपुछ दर्ता कक्ष, प्रतिक्शालय लगायत प्रचलित मापदण्ड बमोजिम गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्नका लागि आवश्यक न्युनतम भौतिक पूर्वाधार, उपकरण तथा जनशक्तिको व्यवस्थापन हुनुपर्नेछ ।

(२) अस्पतालले बहिरंग विभागमा आउने विरामीको चापका आधारमा विरामी दर्ता, विशेषज्ञ परामर्श, निदानात्मक सेवाहरू र औषधि कक्षमा छिटोछरितो सेवा दिने व्यवस्था मिलाउने छ ।

(३) अस्पतालले बहिरंग सेवा प्रदान गर्ने विशेषज्ञ चिकित्सक वा अन्य चिकित्सकहरु उपलब्ध हुने समय तालिका (दिन र बार र समय) खुल्नेगरी सबैले देखे ठाउँमा राख्नेछ ।

(४) अस्पतालले उपलब्ध गराउने भनिएको विशेषज्ञ सेवा सम्बन्धित विशेषज्ञ चिकित्सकबाटै प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाउने छ ।

(५) बिरामीले आफुले सेवा लिन चाहेको विषयको चिकित्सक बाट सेवा लिन पाउने ब्यवस्था सुनिश्चित गर्नेछ ।

(६) अस्पतालले चौबिसै घण्टा चिकित्सक तथा दक्ष स्वास्थ्यकर्मी बाट आकस्मिक सेवा दिने व्यवस्था मिलाउने छ ।

(७) बिरामी वा बिरामीको रेखदखे गर्ने व्यक्तिलाई रोग र उपचार पद्धतिबारे स्पष्ट जानकारी दिने व्यवस्था हुनेछ ।

(८) अस्पतालमा विश्व स्वास्थ्य संगठनले निर्धारण गरेका मापदण्ड बमोजिम सं क्रमण रोकथाम र नियन्त्रणको व्यवस्था हुनेछ र सोको नियमित र प्रभावकारी अनुगमनको व्यवस्था हुनेछ ।

(९) सेवाप्रदायक चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मीहरूको सुरक्षाको लागि विभिन्न सरुवा रोग विरुद्धको व्यक्तिगत सुरक्षा व्यवस्था गरेको हुनेछ ।

(१०) अस्पतालले नेपाल सरकारबाट संचालित सेवा वा कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा नेपाल सरकारले तोकेको प्रोटोकल, मापदण्ड, निर्देशिका अनिवार्य रुपमा पालना गरेको हुनेछ ।

(११) अस्पताल हाताभिन्न सेवाग्राही तथा सेवा प्रदायककालागि शौचालय र हात धुने ठाउँको व्यवस्था हुनुपर्नेछ । शौचालय र हात धुने ठाउँमा नियमित रुपमा पानी र साबुन उपलब्धता गराउनु पर्नेछ ।

(१२) अस्पताल बाट निष्कासन हुने सामान्य तथा स्वास्थ्यजन्य फोहोरमैला प्रकृति अनुसार स्रोतमै अलगअलग छुट्याउने, संकलन, ढुवानी तथा उचित विसर्जन गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।

(१३) अस्पताल परिसर तथा सेवा दिने कक्षहरू नियमित रुपमा सफासुघर राख्नु पर्नेछ ।

(१४) अस्पतालमा प्रयोग हुने एप्रोन, पन्जा, टोपी, जुता , तन्ना, तकिया, खोल, रुमाल जस्ता लुगा कपडा धुनका लागि लण्डीको व्यवस्था गर्नुपर्नेछ ।

(१५) अस्पताल हाताभिन्न खाना पकाउने र खाना खाने अलग अलग ठाउँ सहितको सफा र सविधायुक्त क्यान्टिनको व्यवस्था गर्नुपर्नेछ ।

(१६) अस्पतालमा बिरामी र अन्य व्यक्तिहरूकालागि चौबिसैघण्टा विश्व स्वास्थ्य संगठनले तोके अनुरूपको शुद्ध पानी आपूर्ति हुनु पर्नेछ ।

(१७) अस्पताल क्षेत्रभित्र र सबै बिभागहरूमा चौबिसै घण्टा विद्युत आपूर्ति र अटोमेटिक ब्याकअप सिस्टमको व्यवस्था मिलाइएको हुनुपर्नेछ ।

(१८) अस्पतालमा उपचारका लागि आउने विपन्न असहाय, बेवारिसे बिरामीका लागि कुल शैयाको १० प्रतिशत निशुल्क उपचार अनिवार्य रूपमा उपलब्ध हुनेछ । थप निशुल्क उपचार समितिको निर्णय अनुसार हुनेछ ।

(१९) उपदफा (१८) बमोजिम उपलब्ध गराएको उपचार सेवाको अभिलेख राखी नगर कार्यपालिकामा सोको प्रतिवेदन नियमित रूपमा उपलब्ध गराउने व्यवस्था गर्नुपर्नेछ ।

(२०) अस्पतालले प्रयोग गर्ने उपकरण तथा औजारहरू समयमा नै मर्मतको व्यवस्था हुनुपर्नेछ । साथै ठुला र गम्भीर प्रकृतिका औजार उपकरणहरू कम्पनीले निर्दिष्ट गरेको मर्मत अवधि अनुसार मर्मतसम्भार कार्ययोजना बनाई सोही अनुसार मर्मत गरेको हुनुपर्नेछ ।

(२१) अस्पतालको भवन, सवारीसाधन, मेसिनरी औजार, यन्त्र, उपकरण, बिधुतिय उपकरण र अन्य विधुतीय उपकरणको नियमित मर्मत संभार गर्ने व्यवस्था हुनुपर्नेछ ।

(२२) अस्पतालको वार्ड तथा अन्य उपचार दिने स्थानमा आवश्यकता अनुसार कुरुवा कक्षको प्रबन्ध हुनुपर्नेछ ।

(२३) अपत्कालीन व्यवस्थामा प्रयोग हुने सामग्रीहरूको अलग्गै भण्डारण कक्ष हुनुपर्नेछ । यस्तो भण्डारणमा कम्तीमा एक महिनाको लागि अत्यावश्यक सामग्री स्टक राख्ने व्यवस्था हुनुपर्नेछ ।

(२४) अस्पतालमा सुरक्षा व्यवस्थाका लागि सुरक्षा गार्डको व्यवस्था भएको हुनु पर्नेछ ।

(२५) अस्पतालमा विभिन्न शाखा तथा इकाईबाट प्रदान गर्ने स्वास्थ्य सेवाहरू गुणस्तरीय रूपमा संचालन गर्न समितिले छुट्टै कार्य संचालन निर्देशिका तयार गरी लागु गर्नेछ ।

(२६) अस्पतालको सेवा तथा भौतिक संरचना जेष्ठ नागरिक, बालबालिका र अपाङ्गतामैत्री हुनुपर्नेछ । साथै अस्पतालमा हिलचयेर, ट्रली, स्टेचर राख्नु पर्नेछ र त्यस्ता सामग्रीहरू सेवाग्राहीले सहज रूपमा देख्ने ठाउँमा राख्ने व्यवस्था गर्नुपर्नेछ ।

(२७) स्वास्थ्य सेवा संचालन र पुर्बाधार सम्बन्धि अन्य व्यवस्था प्रचलित कानुन, मापदण्ड र प्रोटोकल बमोजिम गर्नुपर्नेछ ।

परिच्छेद-६

सूचना अभिलेखीकरण, गुनासो व्यवस्थापन

२३. अस्पताल सूचना प्रणाली:

- (१) अस्पतालबाट प्रदान गरिएका सेवा सम्बन्धी सम्पूर्ण तथ्याङ्कहरू नियमानुसार अभिलेख व्यवस्थापन गर्नुपर्नेछ ।
- (२) अस्पतालले स्वास्थ्य सेवा सम्बन्धी सूचना नगरपालिका, प्रदेश तथा संघको संबन्धित निकायमा आवश्यकता अनुसार उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।
- (३) अस्पतालबाट प्रदान भएका सेवा सुविधाहरूको अभिलेखीकरण तथा प्रतिवेदन स्वास्थ्य व्यवस्थापन सूचना प्रणाली अनुसार हुनेछ ।
- (४) बिरामीले स्वास्थ्य संस्थाबाट सेवा प्राप्त गर्नलाग्ने शुल्क, प्रक्रिया तथा अवधि समेत खुलाएको अनसूची १ बमोजिमको नागरिक बडापत्र अस्पतालको अग्रभागमा देखिने गरी राख्नु पर्नेछ र सोही अनुरूप सेवाहरूको सुनिश्चितता गर्नुपर्नेछ ।
- (५) एम्बुलेन्स, दमकल, प्रहरी जस्ता सेवा लगायतको आकस्मिक सेवा का टेलिफोन नम्बरहरू स्पष्ट देखेगरी राख्नुपर्नेछ ।
- (६) अस्पतालमा आउने बिरामीलाई आवश्यक पर्ने जानकारी गराउन सोध्नुछ वा सहायता कक्षको व्यवस्था गरी सेवाग्राहीलाई आवश्यक जानकारी दिने व्यवस्था गरेको हुनु पर्नेछ ।
- (७) अस्पतालभित्र प्रभावकारी सूचना सम्प्रेषणका लागि आन्तरिक टेलिफोनको व्यवस्था साथै आवश्यक आधुनिक संयन्त्रको समुचित व्यवस्था गर्नुपर्नेछ ।
- (८) अस्पतालले प्रदान गर्ने स्वास्थ्य सेवाका बारेमा समय समयमा अस्पतालले जनचेतनामुलक अभियान संचालन गरी जनसमुदायलाई जानकारी गराउनेछ ।
- (९) अस्पतालले स्वास्थ्य सम्बन्धी तथ्याङ्क नेपाल सरकारले निर्धारण गरे बमोजिम नियमित रूपमा स्वास्थ्य व्यवस्थापन सूचना प्रणालीले तोके बमोजिम प्रेषण तथा डि.एच.आई.एस. टु मा प्रविष्ट गर्नुपर्नेछ ।

(१०) अस्पताल वा स्वास्थ्यकर्मीले संकलन गरेको स्वास्थ्य सम्बन्धी व्यक्तिगत सुचना, कागजात, जानकारी, तथ्याङ्क तथा अभिलेखको गोपनीयताको सुनिश्चितता गर्नु अस्पताल तथा स्वास्थ्यकर्मीको जिम्मेवारी हुनेछ ।

२४. गुनासो व्यवस्थापन:

(१) अस्पतालले सवैले देखे ठाँउमा सुझाव तथा उजुरी पेटीका राख्नुपर्ने र प्रत्येक हप्ता नियमित रूपमा खोल्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।

(२) अस्पतालले स्वास्थ्य सेवासम्बन्धी गुनासो उजुरी र सुझाव संकलन गर्ने र त्यसको सम्बोधनको लागि छुट्टै एक अधिकारी तोक्नेछ ।

२५. प्रेषण सम्बन्धी व्यवस्था:

(१) उपचारको लागि आएको बिरामीलाई उपयुक्त कारणले उपचार प्रदान गर्न नसकिने अवस्था भएमा अस्पतालले अस्पतालमा उपलब्ध भएको सेवा प्रदान गरी थप उपचारका लागि तुरुन्त त्यस्तो बिरामीलाई उपचार प्रदान गर्नसक्ने स्वास्थ्य संस्थामा प्रेषण गर्नु पर्नेछ । तर, अस्पतालमा उक्त सेवा, जनशक्ति र उपचार हुन सक्ने अवस्था हुँदाहुँदै प्रेषण गर्न पाइने छैन।

(२) अस्पतालले प्रेषण गर्ने संस्थाहरूको पुर्व पहिचान गरी सो को अद्यावधिक सुची राख्नुपर्दछ र प्रेषण गर्दा तत्काल सेवाको सुनिश्चितता गरेर मात्र पठाउनु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम प्रेषण गर्दा बिरामीको विवरण प्रेषण भएर जाने अस्पतालमा पहिले नै जानकारी दिएर पठाउने व्यवस्था गर्नुपर्नेछ ।

(४) बिरामीलाई अन्य स्वास्थ्य संस्थामा प्रेषण गर्दा अस्पतालले पृष्ठपोषण उल्लेख गरी निर्दिष्ट प्रेषण पुर्जा सहित प्रेषण गरी विवरण अद्यावधिक गरीराख्नु पर्नेछ ।

(५) प्रेषण गर्दा अस्पतालले प्रेषण मापदण्ड बमोजिमका न्युनतम उपकरण र सेवा उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(६) यस दफामा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि सेवाग्राहीको इच्छा बमोजिम निजलाई पायक पर्ने वा चाहेको स्वास्थ्य संस्थामा प्रेषण गर्न बाधा पर्ने छैन ।

(७) प्रेषण गर्दा गर्भवती महिला, गम्भीर अवस्थाका बिरामी र विपन्न नागरिकलाई अस्पतालले एम्बुलेन्स सेवामा सहूलियत प्रदान गर्न सक्नेछ ।

(८) प्रेषण सेवामा लाग्ने एम्बुलेन्स वा यातायात खर्च सम्बन्धी व्यवस्था नगरपालिकाले तोके बमोजिम हुनेछ ।

(९) प्रेषण भएका विरामीको स्वास्थ्य अवस्था हेरी अस्पतालले उपचारमा प्राथमिकिकरण गर्न सक्नेछ ।

(१०) अस्पतालमा प्रेषण भइ आएका विरामीलाई डिस्चार्ज गर्दा प्रेषण फिर्ती पुर्जा सहित डिस्चार्ज गरी सोको विवरण अद्यावधिक रूपमा राख्नु पर्नेछ ।

(११) उपदफा (१०) बमोजिम डिस्चार्ज गर्दा विरामीलाई देहायका विवरणहरू उल्लेख गरी अनसुची २ बमोजिमको डिस्चार्ज सारांश दिनपर्नेछ ।

(क) विरामीको परिचय-पत्र नं.

(ख) मुख्य समस्याहरू

(ग) भौतिक परीक्षण गर्दा प्राप्त रिपोर्टका सारांश

(घ) तत्काल गरिएको परीक्षणको सारांश

(ङ) उपचारको क्रममा भेटिएका तथ्य

(च) उपचारको क्रममा अपनाइएको प्रकृया

(छ) उपचारको क्रममा अस्पतालमा रहेको अवधि

(ज) गरिएको उपचारको विवरण

(झ) डिस्चार्ज हुँदाको अवस्था, सो समयमा दिइएको निर्देशन तथा डाइट, व्यायम, उपचार पद्धति, औषधिको मात्रा, प्रकृया तथा अवधि

(ञ) पुनः आउनु पर्ने वा नपर्ने जानकारी

(ट) निदानात्मक जाँचहरूको रिपोर्टको सारांश

(ठ) अन्य आवश्यक कुराहरू

परिच्छेद-७

विविध

२६. अस्पतालको छापः अस्पतालको सम्पूर्ण कामकारवाहीको निमित्त एउटा छुट्टैछाप हुनेछ । छापको नमुना र आकार अनुसूची ३ मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।

२७. अस्पतालको संगठन संरचना : अस्पतालको आफ्नै सङ्गठन संरचना हुनेछ । सङ्गठन संरचना प्रचलित कानून बमोजिम नगरपालिकाले निर्धारण गर्नेछ ।

२८. साझादेरी गर्न सक्ने: अस्पतालले अस्पतालको सेवालाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन अस्पतालको स्तरोन्नती सरसफाई तथा फोहोर व्यवस्थापन, क्यान्टिन, सुरक्षा व्यवस्था, लन्ड्री, एम्बुलेन्स तथा शव वाहन सेवा लगायतका व्यवस्थापन गर्न विशेषज्ञ सेवा संचालन गर्न नगरपालिका संग समन्वय गरी आवश्यकता अनुसार प्रचलित कानून बमोजिम समुदायिक, सरकारी, निजी तथा गैरसरकारी निकाय वा संस्थासंग सम्झौता वा साझादेरीमा गर्न सक्नेछ ।

२९. वार्षिक प्रतिवेदन पेश गर्ने: समितिले बर्षभरिको काम कारवाहीको प्रतिवेदन आर्थिक वर्ष समाप्त भएको एक महिना भित्र नगरपालिका समक्ष पेश गर्नुपर्नेछ ।

३०. निर्देशन पालना गर्नुपर्ने: नगर कार्यपालिकाले दिएका निर्देशनहरूको पालना गर्नु समितिको कर्तव्य हुनेछ ।

३१. नगरपालिकालाई आर्थिक दायित्व सिर्जना गर्न नहुने: नगरपालिकाको स्वीकृति विना समितिले नगरपालिकालाई थप आर्थिक भार पर्ने गरी दायित्व सिर्जना गर्नु हुँदैन ।

३२. अधिकार प्रत्यायोजन गर्न सक्ने : समितिले आफूलाई प्राप्त अधिकारहरू मध्ये आवश्यकता अनुसार केही अधिकार अध्यक्ष, र सदस्य सचिवलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।

३३. कार्यविधिको पालना गर्नुपर्ने : यस कार्यविधिको पालना गर्नु आधारभूत नगर अस्पतालको दायित्व हुनेछ ।

३४. खारेजी र बचाउ : यो कार्यविधि प्रारम्भ भए संगै यसभन्दा अगाडी कार्यान्वयनमा रहेको नगर अस्पताल व्यवस्थापन तथा संचालन कार्यविधि २०७८ खारेजी भएको छ । यस अघि भए गरेका कामहरू यसै कार्यविधि बमोजिम भए गरेको मानिनेछ ।

३५. व्याख्या गर्ने अधिकार: यस कार्यविधिमा उल्लिखित कुनै प्रावधानको कार्यान्वयनमा कुनै दुबिधा उत्पन्न भई कार्यान्वयनमा बाधा आई परेमा नगरकार्यपालिकाले सोको व्याख्या गर्नेछ । ३६. प्रचलित

कानून बमोजिम हुने: यस कार्यविधिमा उल्लेख भएका विषयहरू यसै बमोजिम र यसमा उल्लेख नभएका विषयहरू प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

३७. संसोधन तथा परिमार्जन : यस कार्यविधिमा उल्लेख भएका विषयहरू समय सापेक्ष संसोधन ,परिमार्जन गर्नु परेमा नगरकार्यपालिका बाट संसोधन हुनेछ ।

अनुसुची -१

दफा २३ को उपदफा ४ सँग सम्बन्धित अस्पतालबाट प्रदान गरिने सेवाको नागरिक बडापत्रको ढाँचा सि. न. शाखा/ वार्ड प्रदान गरिने सेवाको विवरण, सम्बन्धित सम्पर्क व्यक्ति, प्रक्रिया, लाग्ने समय, लाग्ने शुल्क, गुनासो सुन्ने अधिकारी उल्लेख गरि राखिनेछ ।

अनुसुची- २

दफा २५ को उपदफा ११ सँग सम्बन्धित

डिस्चार्ज सारांश ढाँचा .

.....अस्पताल डिस्चार्ज सारांश	
विरामीको नाम:	उमेर :
विरामीको ठेगाना:	सम्पर्क नं
अस्पतालको वार्ड:	यनिट:
विरामीको परिचयपत्र नं ./दर्ता नं .	मिति:
समस्याहरु :	
परीक्षण विवरण:	
उपचारको क्रममा स्वास्थ्य संस्थामा रहेको अवधि: भर्ना भएको मिति र समय:	
उपचार सम्बन्धी विवरण:	सिफारिस औषधीको नाम, मात्रा र अवधि
डिस्चार्ज हुँदाको स्वास्थ्य अवस्था, सो समयमा दिएको निर्देशन:	
पन: अस्पताल आउने(Follow up) सम्बन्धी विवरण: यस उपचारको क्रममा पन अस्पताल आउनपुर्ने वा नपर्ने आउनु पर्ने मिति:	
अन्य आवश्यक कुराहरु:	
हस्ताक्षर	इन्चार्जको

अनुसुची-३

दफा २६ सँग सम्बन्धित

अस्पतालको छापको नमुना:

१. छापको नमुना: आधारभूत नगर अस्पतालको छाप अस्पताल संचालन समितिको निर्देशन बमोजिम बनाइनेछ ।
- २ . छापको आकार: नेपाल सरकारको प्रचलित कानुन बमोजिम हुनेछ ।

स्वीकृति मिति : २०८०/०३/०९